

ORBÁN OTTÓ

Hatvan év alatt a Föld körül

Ezzel a címmel lát majd napvilágot összegyűjtött versfordításaim vaskosnak ígérkező (a dolgok mai állása szerint nem is egy, hanem két) kötete. Az első ránézésre alig átlátható anyag rendezése közben számos olyan szövegre bukkantam, főképp a kezdő fordító munkái közt, melyet mai eszem és ízlésem elviselhetetlennek talált, ezeket, kétezernél több verssort, műfordítás-nyelvből magyarra, azaz teljesen újra fordítottam. Az újra fordítottak közül való az alábbi két vers is. Legtágabb értelmében a szónak szerelmi költemény mind a kettő, de a két vers két világ, köztük majdnem kétezer év. Hangütésük és emberszemléletük különbözősége nemcsak a köztük tátongó szakadék mélységét jelzi, de annak a hátországnak a kiterjedését is, mely *A költészet hatalma* „szerzői műfordításai” mögött a valóságos versfordítások képében létezik.

OVIDIUS

Elégia szeretője hűtlenségéről

*Nincs szerelem, mi megérné (hagj békén, Cupidó!), hogy
percenként hívjam, háborodott, a halált!
Mégis sokszor hívom, juss csak eszembe, te aljas!
Bajkeverőnek szülsz, rókaszukának anyád!
Mert nem az elcsípett üzenet meg a titkos ajándék
leplezték le csupán sorra a bűneidet.
Ó ha reménytelenül vádolhatnálak, örülnék!
Én nyomorult! Minek is dől a javamra a pör?
Boldogan él, aki bátran védheti meg szeretőjét,
mert az erényes nő, s róla lepattan a vád.
Ostoba bunkó, és csak a bajt szaporítja magának
minden férfi, ha ily pört nyer – a hírneve kész.*

*Én nyomorult! Jól láttam, míg azt hitte, hogy alszom,
jól láttam mindent, folyt noha bőven a bor.
Láttam, ahogy szemük össze- meg összekacsintva beszélget,
szó sem hangzott ott, bólogatott a fejük,
szólt a szemükben a tűz, és szólt az az asztal, amelyre
borral rajzolták vágyuk ezernyi jelét.
Jól értettem a függönyözött értelmű beszédet,
jól, hogy a társalgás fátyola mit takar el.
Kelt föl az asztal mellől a vendégnép, elosztottak,
csak két hervadozó ifju maradt közülük.*

Ott láttam, te gyalázatos, ott, hogy csüngesz az ajkán,
 s nyelvetek egyé forr, mint pöröly által a lánc.
 Tisztes nővér így soha nem csókolja fivérét,
 így csak kéjre kemény férfit a vérbuja nő
 Phoebust ily csókkal soha nem vidította Diána,
 így csak Mars ajkát zárta gyönyörbe Venus.

„Mit teszel?“, így kiabáltam, „kincseimet hova szóród?“
 Várj csak, megtanulod, hogy mi a férfióköll!
 Mind az enyém a te csókod, s mind a tiéd az enyém, hát
 mit keres ott idegen, hol neki semmi se jár?“
 Ezt mondtam s még más egyebet, kiabálva dübömben,
 s bűnbánó arcán szégyene lángja kigyúlt.
 Mintha az ég pirul el, ha a hajnal megpirosítja,
 szűz feleség, ha vadul kapja ölébe a férj,
 mintha egy égő rózsza pirulna fehér lilium közt,
 s ostort fogna a Hold űzni makacs lovait,
 mintha fehér elefántcsontot pácolna a rabnő
 (hogy be ne sárguljon, festi sötétre azért),

úgy lángolt tüzesen föl egész arcán a pirosság,
 szebb, mint ekkor volt, nem lehetett sohasem!
 Földre sütötte szemét: gyönyörűen nézte a földet,
 állt szomorún: s még szebb volt szomorún – csupa báj!

Ó hisz a díszes kontyát kellett volna cibálnom!
 Arcán osztani szét sűrű pofonjaimat!
 Ám piros arcocskáját látva karom lehanyatlott,
 megvédték a leányt egyszerű fegyverei,
 s én, aki nemrég még őrjöngtem, már könnyörögtem,
 hogy csókoljon, urát, engem is épp ugyanúgy.
 Fölnevetett s tüzesen megcsókolt, csókéja kiverte
 volna bizony Jupiter ujsa közül szigonyát.

Elkeserít, hogy a másik is így élvezte a csókot,
 rosszabbul sikerült volna nekik legalább!
 Csókéja különb volt, mint az, amit neki én tanítottam;
 művelt lény ez a lány, s hogy tanul – ő a tőkély!
 Jaj, hogy olyan jó, jaj, hogy a nyelved a számba sikamlilik,
 míg az enyémet a szád szívja magába puhán!

Mégse csak ez fáj, nem csak az álnokság meg e csókuügy.
 Bár piszkál ez is és összeszorítja szívem.
 Hol másutt okosodhat e téren a nő, ha nem ágyban?
 Nem tudom én ki kapott drága jutalmat ezért!

NICOLAS GUILLÉN

Este jó a szerelem

*Este jó a szerelem.
Hideg szél fúj, szürke az éjszaka.
Tegnapomat temetem.
Este jó a szerelem.*

*Látom, a szeme lezárva,
este jó a szerelem,
a térde halványsárga,
este jó a szerelem,
a körmei megzöldültek,
a homloka vértelen,
torkára örök pecsétet ütöttek.
Este jó a szerelem,
este jó a szerelem,
este jó a szerelem.*

*Nem:
nem hagy el, itt jön utánam,
nem:
hívogat, elbujik, elfut,
nem:
sírva kísérik a sírig,
nem:
rám mosolyog fektében,
párna fehérről, fektében,
sár feketéjéből, fektében,
sírja sötétjéből, fektében.*

Nem.

ORBÁN OTTÓ fordításai